

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 15. června 2023 v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Konopové a soudců JUDr. Hany Hrnčířové a JUDr. Luboše Vlasáka odvolání obžalovaného [REDACTED], nar. [REDACTED], státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích, a poškozených [REDACTED], nar. [REDACTED], [REDACTED], roz. [REDACTED], nar. [REDACTED], [REDACTED], nar. [REDACTED] a [REDACTED], nar. [REDACTED], proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 3. 2023 č. j. 2 T 33/2022-732 a rozhodl

takto:

Z podnětu odvolání státní zástupkyně se podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek **z r u š u j e** ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 tr. ř. se při nezměněném výroku o vině 1) zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, zločinem týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku a 2) přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku

obžalovaný [REDACTED], nar. [REDACTED], **odsuzuje**

podle § 198 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst.1 tr. zákoníku **k úhrnnému trestu odnětí svobody na 3 (tři) roky.**

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se pro výkon trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Jinak zůstává napadený rozsudek nedotčen.

Podle § 256 tr. řádu se odvolání obžalovaného a poškozených **z a m í t a j í .**

O d ů v o d n ě n í

1. **Napadeným rozsudkem byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným** ad 1) zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku a zločinem týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku, ad 2) přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku a za to byl odsouzen podle § 198 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst.1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v délce 3 (tři) roky. Podle § 84 tr. zákoníku a § 85 odst.1 tr. zákoníku byl výkon uloženého trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 5 pěti let za současného stanovení dohledu nad obžalovaným. Podle § 228 odst.1 tr. řádu byl obžalovaný zavázán uhradit na náhradě nemajetkové újmy poškozeným [REDAKCE] částku 30 000 Kč s 15% úrokem z prodlení od 2.12.2022 do zaplacení, [REDAKCE] částku 50 000Kč s 15% úrokem z prodlení od 2.12.2022 do zaplacení, [REDAKCE] částku 40 000 Kč s 15% úrokem z prodlení od 2.12.2022 do zaplacení a nezl. [REDAKCE] částku 40 000 Kč s 15% úrokem z prodlení od 2.12.2022 do zaplacení. Podle § 229 odst.2 tr. řádu byli poškození [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a nezl. [REDAKCE] odkázáni se zbytkem uplatněného a nepřiznaného nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Proti rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný [REDAKCE], státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích, a poškození [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE].
3. **Obžalovaný ve svém odvolání namítá, že** nalézací soud nesprávně zjistil skutkový stav, a z něj vyvodil nesprávné právní závěry. Způsob, jakým byl vymezen skutkový stav na podkladě podaného trestního oznámení vylučuje právo na spravedlivý proces, protože jednání kladené mu za vinu je zcela nekonkrétní a obžalovaný tak neměl možnost nabídnout žádné konkrétní alibi, přitom výkon jeho práce prakticky znemožňoval běžný každodenní styk s dětmi. Protiprávního jednání se přitom nemohl obžalovaný dopustit vůči [REDAKCE] během jeho pětiletého pobytu v internátní škole, vůči [REDAKCE] během jejího pobytu na internátní střední škole, během častých pobytů dětí u babičky [REDAKCE]. Tyto objektivní skutečnosti však nemají odraz v popisu skutku například vypuštěním určitého období.
4. Za další nedostatek považuje to, že Krajský soud vypustil z popisu skutku některé části jednání, ale v odůvodnění chybí úvahy, které soud k modifikaci skutkových zjištění vedly. Jestli tak soud učinil zčásti proto, že některá vypuštěná jednání považuje za neprokázaná, považuje odvolatel za vadu, že se to nijak nedoráží v hodnocení věrohodnosti svědků, z jejichž výpovědí existence vypuštěného jednání vyplývala.
5. Odvolatel je i nadále přesvědčen, že poškozená podala trestní oznámení proto, že navázala intimní vztah s jiným partnerem a obžalovaného a jeho požadavku na finanční vyrovnání se chtěla zbavit, o čemž podle něj svědčí i závěr nalézacího soudu, že trestní oznámení bylo podáno proto, že obžalovaný odmítal opustit společnou domácnost. O tomtéž svědčí i výpověď [REDAKCE] která uvedla, že pokud by obžalovaný z domácnosti odešel, nebylo by podáno trestní oznámení. Odvolatel se domnívá, že bez působení této svědkyně by trestní oznámení podáno nebylo.
6. Závěry znaleckých posudků jsou podle odvolatele ovlivněny tím, že znalci měli spis k dispozici v době, kdy byly opatřeny důkazy v neprospěch obžalovaného, zatímco důkazy navržené obhajobou byly opatřeny až později. I přesto ze závěrů znalců vyplývá, že obžalovaný je „pasivní

agresor“, seberegulace obžalovaného může selhávat epizodicky, což je závěr, který je v rozporu s tvrzeným dlouhodobým soustavným protiprávním jednáním obžalovaného. Závěr znalce, že poškozená je věrohodnější z důvodu bagatelizace některých událostí, překračuje podle odvolatele meze znaleckého oprávnění.

7. Odvolatel poukazuje na fotografie a videa, která stáhl z profilu své družky, z nichž vyplývá spokojený a do jisté míry i radostný život všech členů rodiny. Odvolatel poukazuje rovněž na svědectví svědkyně [REDACTED] o hovoru [REDACTED] a [REDACTED], „že takhle ho vypakují z baráku“, čímž má za prokázané, že se členové rodiny proti němu domluvili. Dále upozorňuje na to, že soud se nevypořádal s rozporem mezi tvrzením poškozené, že psychologický vývoj [REDACTED] měl být negativně ovlivněn tím, že jí měl odvolatel během těhotenství opakovaně udeřit pěstí do břicha, a mezi výpovědí [REDACTED], že [REDACTED] se vyvíjel do [REDACTED] let normálně, až onemocnění [REDACTED] ve [REDACTED] letech změnilo jeho psychologický stav. Soud měl přitom k dispozici výpovědi 21 svědků, kteří všichni popsali jeho chování k bývalé družce a dětem jako bezproblémové, již počet těchto svědků podle něj vylučuje, že by vypovídali nepravdivě. Věrohodnost jeho družky je naopak podle jeho názoru obecně snížena tím, že před ním tajila svého intimního partnera a skutečnost, že dcera [REDACTED] pochází z tohoto vztahu.
8. Odvolatel dále poukazuje na své stíhání [REDACTED], kdy jej bývalá družka také obvinila z týrání, avšak byla vyzvána, aby uvedla data útoku a ukázalo se, že v tvrzených dnech byl odvolatel v práci v Čechách. Tuto možnost opatřit si alibi mu způsob vedení tohoto trestního řízení neposkytl.
9. **Z uvedených důvodů žádá odvolací soud, aby v rámci odvolacího řízení buď doplnil dokazování o čtení znaleckého posudku k posouzení duševního stavu obžalovaného a obžalovaného obžaloby zprostil, či aby po provedeném řízení zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.**
10. **Státní zástupkyně KSZ podala odvolání proti výroku o trestu** s tím, že akceptuje skutkové i právní závěry soudu prvního stupně. Neztotožňuje se s uloženým trestem, který považuje za nepřiměřeně mírný. Byl ukládán trest úhrnný, neboť obžalovaný se dopustil nezákonného jednání naplňujícího všechny znaky skutkové podstaty dvou zločinů a přečinu. Páchal trestnou činnost v řádu několika let, dlouhodobost je dána u obou zločinů 18 lety. Týrání je charakterizováno jako zlé nakládání se svěřenou osobou, vyznačuje se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pocítuje jako těžké příkoří. Bezcitnost obžalovaného se přitom týkala v celém časovém období nejbližších osob, družky a nezletilých dětí, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. V dané věci se ono zlé nakládání projevovalo v oblasti fyzické, ale i psychologické, zejména nezletilé děti byly častovány neuvěřitelně vulgárními výrazy vlastního otce, fyzická napadení popisovaná ve svědeckých výpovědích, zejména dnes již zletilé a provdané [REDACTED], se v některých případech vyznačovala až krutostí (škracení ve stájích). Přitom obžalovaný jako rodič má zákonnou povinnost se o své děti nejen starat ve smyslu obživy, péče o zdraví, ale očekává se, že jim poskytne i vřelý cit, příležitost k dětským hrám, bude podporovat jejich řádné vzdělávání, a především je bude za každých okolností chránit a poskytne jim podle okolností pokud možno šťastné dětství. Naopak je zřejmé, že více slušného chování a citu poskytoval kamarádům, kteří s ním byli ve styku v souvislosti s chovem koní. Pokud jde o družku, jeho bezohledné chování přeci jen dokázala jako dospělá osoba vnímat s menší intenzitou.
11. Uvedené skutečnosti by měly podle odvolatelky najít odezvu v ukládaném trestu. Úhrnný trest byl ukládán podle § 198 odst. 2 trestního zákoníku v zákonném rozpětí od dvou do osmi let odnětí

svobody. Tři soudem správně zjištěné přitěžující okolnosti převažují nad jedinou zčásti polehčující, spočívající v tom, že se na obžalovaného hledí, jako by nebyl soudně trestán. Soud podle názoru odvolatelky porušil princip přiměřenosti trestní sankce obecně formulovaný v § 39 odst. 1 až 3 trestního zákoníku. a to jak ve výměře trestu, tak ve formě jeho výkonu. Obžalovaný po dobu trvání přípravného řízení i dokazování před soudem neprojevil ve vztahu k týraným obětem žádnou lítost, sebereflexi, nemá na své jednání žádný náhled, jen obtížně lze od něj očekávat pochopení toho, čím se provinil. Odvolatelka má za to, že pobyt na svobodě nebude obžalovaného nutit se nad sebou zamyslet, naopak, přímý výkon trestu by jej mohl dovést k poznání, že jeho protiprávní jednání nebude ve společnosti tolerováno a změnou postoje by mohl mít naději v budoucnu navázat alespoň nějaký kontakt s dětmi, byť jej teď odmítají.

12. **Se zřetelem na uvedené považuje za příléhavý a přiměřený trest podle § 198 odst. 2 trestního zákoníku trest nepodmíněný v trvání 4 let se zařazením do věznice s ostrahou. Ze všech těchto důvodů navrhuje, aby Vrchní soud v Praze jako soud odvolací podle § 258 odst.1 písm. e) trestního řádu napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušil a podle § 259 odst. 1 trestního řádu sám znovu rozhodl.**
13. **Všichni čtyři poškození v odvoláních podaných proti výrokům, jimiž bylo rozhodnuto o povinnosti obžalovaného nahradit jim nemajetkovou újmu, shodně namítají, že částku, kterou jim soud stanovil jako zadostiučinění za způsobenou újmu na zdraví spojenou s újmou na jejich přirozených právech (poškozeným ██████████ a ██████████), či za prožité duševní útrapy spojené s újmou na jejich přirozených právech (poškozeným ██████████ a ██████████), považují za nepřiměřeně nízkou, nedostatečně reflektující to, co bylo v rámci dokazování zjištěno. Jedná se podle těchto odvolatelů o nedůvodně symbolické odškodnění, které by měl obžalovaný poškozeným poskytnout.**
14. Poškození i jejich zmocněnec si jsou dobře vědomi skutečnosti, že kritéria pro stanovení peněžního zadostiučinění blíže rozvedená v § 2957 o. z. nejsou tak pregnantní, aby šlo toto zadostiučinění vypočítat nějakou matematickou operací z exaktních vstupních hodnot, jako například v případě bolestného. Existují však kritéria, která poškození při stanovení požadované výše náhrady zohlednili. Tato kritéria lze členit na dva aspekty. Prvým je *závažnost* vzniklé újmy a druhým pak *okolnosti*, za kterých došlo k porušení jejich přirozených práv.
15. Poškození poukazují na to, že rámci uplatnění nároku na náhradu nemajetkové újmy podrobně rozvedli důvody, které je vedly k vyčíslení výše uplatněných nároků.
16. **Nezletilý poškozený ██████████** poukázal na to, že byl od útlého věku opakovaně obžalovaným fyzicky napadán, běžné byly facky i kopání. Vedle toho byl nucen snášet vulgární nadávky a výhrůžky obžalovaného. Toto jednání se pravidelně opakovalo, a to po dobu nejméně čtyř let. Od osmi let byl obžalovaným nucen pracovat na rodinném statku, přičemž byl fyzicky i slovně trestán za sebemenší neuposlechnutí či nesplnění příkazu dle představ obžalovaného. Nezl. poškozený jednání obžalovaného vnímal, bylo pro něho silně stresující a traumatizující. Jednání obžalovaného zásadním způsobem ovlivnilo správný přirozený vývoj jeho osobnosti Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie vyplývá, že nezl. poškozenému byla způsobena těžká újma na zdraví, neboť v důsledku týrání ze strany obžalovaného jsou u něho přítomny příznaky ██████████.
17. Nezl. poškozenému se i po ukončení soužití s obžalovaným vrací vzpomínky na prožité

traumatické události a pocítuje strach z návratu obžalovaného či ze setkání s ním. Cítí se fyzicky a psychicky nepříjemně, pokud si události připomene. Vzhledem k těmto stavům se pak nezl. poškozený v průběhu dne při obvyklých činnostech obtížněji soustředí. Uvedené následky [REDAKCE] zásadním způsobem nezl. poškozeného již po delší dobu omezují v obvyklém způsobu života.

18. Přirozená práva nezl. poškozeného jsou vystavena riziku i do budoucna. [REDAKCE] [REDAKCE] je něco, co mu bude významně znesnadňovat další život. I v případě, že dojde k vymizení projevů této poruchy, pravděpodobně v jeho životě přetrvá zátěž toho, co v minulosti prožil. Tato zátěž již nemusí dosahovat medicínsky diagnostické intenzity, nicméně může nezl. poškozenému významně znesnadňovat život. Rovněž následky stíhaného jednání obžalovaného mohou z dlouhodobého hlediska vést k poruchám sebehodnocení, depresi, zneužívání návykových látek, v pozdějším věku také k potížím v partnerských vztazích, v rodičovské roli apod.
19. Nezl. poškozený byl dále nucen opakovaně přihlížet fyzickému a slovnímu napadání své matky a sourozenců ze strany obžalovaného. To mělo výrazně negativní vliv na rodinný život a psychiku nezl. poškozeného. Vyhýbání se neustálým útokům obžalovaného též nepříznivě dopadalo na běžný chod rodinné domácnosti.
20. Vedle primární újmy způsobené stíhaným jednáním obžalovaného byl nezl. poškozený vystaven i nežádoucí sekundární viktimizaci. Byl nucen vypovídat před policejním orgánem a účastnit se znaleckých zkoumání jeho osoby. K prožitým traumatickým událostem se tak musel v myšlenkách opětovně vracet. To způsobenou újmu prohlubuje.
21. **Rovněž poškozená [REDAKCE] uvedla,** že byla od útlého věku opakovaně obžalovaným fyzicky napadána, běžné bylo fackování, škrceň i údery různými předměty po celém těle. Vedle toho byla poškozená nucena snášet vulgární nadávky a výhrůžky obžalovaného. Toto jednání se pravidelně opakovalo, v jejím případě po dobu nejméně deseti let. Od osmi let byla obžalovaným nucena pracovat na rodinném statku, přičemž byla fyzicky i slovně trestána za sebemenší neuposlechnutí či nesplnění příkazu dle představ obžalovaného. Poškozená jednání obžalovaného vnímala, bylo pro ni silně stresující a traumatizující. Jednání obžalovaného zásadním způsobem ovlivnilo správný přirozený vývoj osobnosti poškozené. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie i v jejím případě vyplývá, že poškozená byla stíhaným jednáním způsobena těžká újma na zdraví, neboť v důsledku týrání ze strany obžalovaného trpí [REDAKCE] [REDAKCE]. Poškozená se i po ukončení soužití s obžalovaným vrací vzpomínky na traumatické události prožité v souvislosti s jeho násilným jednáním a cítí se fyzicky a psychicky nepříjemně, pokud si události připomene. [REDAKCE] [REDAKCE]. Vzhledem k těmto stavům se pak poškozená v průběhu dne při obvyklých činnostech obtížněji soustředí. V důsledku jednání obžalovaného poškozená rovněž hůře snáší běžné životní situace, kdy například neadekvátně reaguje na křik či zvýšení hlasu. Uvedené následky [REDAKCE] zásadním způsobem poškozenou již po delší dobu omezují v obvyklém způsobu života.
22. Přirozená práva poškozené jsou obdobně jako v případě jejích sourozenců vystavena riziku i do budoucna. [REDAKCE] [REDAKCE] je něco, co jí bude významně znesnadňovat její další život. I v případě, že dojde k vymizení projevů této poruchy, pravděpodobně v jejím životě přetrvá zátěž toho, co v minulosti prožila. Tato zátěž již nemusí dosahovat medicínsky diagnostické intenzity, nicméně může poškozené významně znesnadňovat život. Následky stíhaného jednání

obžalovaného mohou z dlouhodobého hlediska vést k poruchám sebehodnocení, depresi, zneužívání návykových látek, k potížím v partnerských vztazích, v rodičovské roli apod.

23. Rovněž poškozená byla dále nucena opakovaně přihlížet fyzickému a slovnímu napadání své matky a sourozenců ze strany obžalovaného. To mělo výrazně negativní vliv na rodinný život a psychiku poškozené. Vyhýbání se neustálým útokům obžalovaného též nepříznivě dopadalo na běžný chod rodinné domácnosti. Vedle primární újmy způsobené stíhaným jednáním obžalovaného byla poškozená vystavena i nežádoucí sekundární viktimizaci. Byla nucena vypovídat před policejním orgánem a účastnit se znaleckých zkoumání její osoby. Následně vypovídala též v rámci hlavního líčení před soudem. K prožitým traumatickým událostem se tak musela v myšlenkách opětovně vracet. To způsobenou újmu prohlubuje.
24. **Nezletilý poškozený** ██████████ **rozvedl**, že byl obdobně jako jeho sourozenci od útlého věku opakovaně obžalovaným fyzicky napadán, běžně byly facky i kopání. Vedle toho byl poškozený nucen snášet vulgární nadávky a výhrůžky obžalovaného. Toto jednání se pravidelně opakovalo, a to po dobu celého dětství poškozeného. Od osmi let byl obžalovaným nucen pracovat na rodinném statku, přičemž byl fyzicky i slovně trestán za sebemenší neuposlechnutí či nesplnění příkazu dle představ obžalovaného. Poškozený jednání obžalovaného vnímal a bylo pro něho stresující. S ohledem na jeho dětský věk nemohl toto jednání zcela pochopit, vyhodnotit jej, natož se mu adekvátně bránit. V mladistvém věku se pak kontaktu s obžalovaným snažil vyhýbat zejména pobýváním mimo společnou rodinnou domácnost, kdy do svého domova dojížděl pouze za matkou ve chvílích nepřítomnosti obžalovaného.
25. Vzhledem k tomu, že konkrétní následky týrání se mohou projevit až v průběhu pozdějšího života, jednání obžalovaného vystavuje poškozeného riziku do budoucna. Z dlouhodobého hlediska následky stíhaného jednání obžalovaného mohou vést k poruchám sebehodnocení, depresi, zneužívání návykových látek, v pozdějším věku také k potížím v partnerských vztazích, v rodičovské roli apod.
26. Poškozený byl obdobně jako jeho sourozenci nucen opakovaně přihlížet fyzickému a slovnímu napadání své matky a sourozenců ze strany obžalovaného. To mělo výrazně negativní vliv na rodinný život a psychiku poškozeného. Vyhýbání se neustálým útokům obžalovaného též nepříznivě dopadalo na běžný chod rodinné domácnosti. Vedle primární újmy způsobené stíhaným jednáním obžalovaného byl i tento poškozený vystaven i nežádoucí sekundární viktimizaci. Byl nucen vypovídat před policejním orgánem a účastnit se znaleckých zkoumání jeho osoby. Následně vypovídal též v rámci hlavního líčení před soudem. K prožitým událostem se tak musel v myšlenkách opětovně vracet. To způsobenou újmu prohlubuje.
27. **Poškozená** ██████████ uvedla, že kriminálnímu jednání obžalovaného byla vystavena téměř po celou dobu jejich společného soužití. Jednalo se téměř o osmnáct let života poškozené. Vedle opakujícího se fyzického napadání a ponižování musela poškozená snášet též vulgární nadávky a výhrůžky z úst svého druha. Násilného jednání se obžalovaný dopouštěl i v době těhotenství poškozené. Slovně i fyzicky obžalovaný opakovaně napadal též děti poškozené. Ta jejich napadání byla nucena přihlížet. Mnohdy se jednání obžalovaného pokoušela zabránit, avšak neúspěšně. Chování obžalovaného tak mělo výrazně negativní vliv na rodinný život i psychiku poškozené, která neustálé napadání vlastních dětí obžalovaným těžce nesla. Poškozená se snažila dalšímu kriminálnímu jednání obžalovaného směřujícímu vůči ní a jejím dětem zamezit. Vyzvala obžalovaného, aby opustil jejich společnou domácnost. Ten však na výzvu reagoval dalšími

nadávkami či výhružkami a domácnost opustit odmítl. Vedle primární újmy způsobené stíhaným jednáním obžalovaného byla poškozená, obdobně jako její děti, vystavena i nežádoucí sekundární viktimizaci. Byla nucena vypovídat před policejním orgánem a účastnit se znaleckých zkoumání její osoby. Následně vypovídala též v rámci hlavního líčení před soudem. K prožitým traumatickým událostem se tak musela v myšlenkách opětovně vracet. To způsobenou újmu prohlubuje.

28. Jestliže nalézací soud v rámci 68. odstavce odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že výši nemajetkové újmy přizpůsobil tomu, co je obžalovaný schopen uhradit, a povinnost obžalovaného stanovil oproti poškozenými uplatněným nárokům v nižších částkách, **poškození namítají**, že jsou jim dobře známy majetkové poměry obžalovaného a v rámci úvah o výši nároku tyto již zohlednili. Domnívají se, že částky, které v rámci trestního řízení uplatnili, plně odpovídají zásahu do jejich přirozených práv v souvislosti se stíhaným jednáním obžalovaného, a že jejich výše pro obžalovaného není likvidační. Obžalovaný je práceschopný člověk, který bude ještě podstatnou část svého života v produktivním věku. Je pro něho podle jejich názoru reálně požadované částky hradit event. i ve splátkách.
29. Okolností, která by odůvodnila nižší částky, by bylo podle názoru poškozených doznání obžalovaného, obžalovaný se však v průběhu trestního řízení k činu nedoznal a svou vinu odmítá.
30. Nalézací soud nevzal podle názoru poškozených v tomto řízení nikterak v úvahu, že forma a výše přiměřeného zadostiučinění by měla sledovat nejenom účel nápravný a vyrovnávací (tj. satisfakční), ale i individuálně odrazující a nepřímo i obecně předcházející podobným případům ve společnosti. Tím je myšlena preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy, kterou lze již trvale sledovat v judikatuře dopadající do této oblasti.
31. S poukazem na ust. § 258 odst. 1 písm. f) tr. řádu proto **poškození navrhuji, aby byl napadený rozsudek z podnětu jejich odvolání zrušen ve výrocích o náhradě nemajetkové újmy a aby bylo podle § 259 odst. 3 tr. řádu odvolacím soudem rozhodnuto znovu tak, že obžalovaný je povinen podle § 228 odst. 1 tr. řádu nahradit v penězích nezl. poškozenému [REDAKCE] nemajetkovou újmu v částce 100 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 100 000 Kč od 2. 12. 2022 do zaplacení, poškozené [REDAKCE] nemajetkovou újmu v částce 100 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 100 000 Kč od 2. 12. 2022 do zaplacení, poškozenému [REDAKCE] nemajetkovou újmu v částce 50 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 50 000 Kč od 2. 12. 2022 do zaplacení, a poškozené [REDAKCE] nemajetkovou újmu v částce 50 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 50 000 Kč od 2. 12. 2022 do zaplacení.**
32. **Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podaných odvolání podle § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost výroků rozsudku, proti nimž byla odvolání podána, a správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo, z hlediska vytýkaných vad, přihlížel přitom i k vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, pokud mohly mít vliv na správnost výroku, proti němuž byla odvolání podána, a dospěl k následujícím závěrům:**

V řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, nebyly zjištěny vady, které by měly vliv na správnost či zákonnost odvoláními napadených výroků rozsudku. Zákonná ustanovení, která mají zabezpečit právo obviněného na obhajobu, a která zajišťují zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla dodržena.

Důvodnou neshledal odvolací soud námitku odvolání obžalovaného, že způsob, jakým byl vymezen skutkový stav na podkladě podaného trestního oznámení, vylučuje právo na spravedlivý proces, protože jednání kladené mu za vinu je zcela nekonkrétní a obžalovaný tak neměl možnost nabídnout alibi obdobně, jako tomu bylo v případě jeho trestního stíhání pro obdobný skutek na [REDAKCE]. Požadavky na vymezení skutku, pro který lze obviněného zákonně stíhat, se nachází především v ust. § 160 tr. řádu. Podle § 160 odst. 1 tr. řádu musí výrok usnesení o zahájení trestního stíhání obsahovat popis skutku, pro který je stíhaná osoba obviněna, aby nemohl být zaměněn s jiným, a zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován. Z komentáře k citovanému ustanovení vyplývá, že popis skutku musí obsahovat zejména místo a čas spáchání, způsob jeho provedení charakterizující jednání pachatele a zavinění, následek, eventuálně další okolnosti, které jej charakterizují a zákonné označení trestného činu, kterýž je v tomto skutku spatřován. Popis skutku by měl zahrnovat všechny zákonné znaky určitého trestného činu, bez ohledu na to, zda právní kvalifikace činu bude či nebude v dalším průběhu trestního řízení shledána správnou. V průběhu trestního řízení je pak nutno zachovat tzv. totožnost skutku, která nespočívá v naprosté shodě skutku v usnesení o zahájení trestního stíhání, v podané obžalobě a v rozsudku. Pro zachování totožnosti skutku postačí, aby bylo zachováno alespoň jednání, či alespoň následek skutku, případně alespoň jejich část.

V posuzovaném případě byl popis skutku, opírající se o trestní oznámení poškozené, od počátku vymezen jednak časovým obdobím nejméně od 1. 6. 2004 do 4. 2. 2022, dále místem-v [REDAKCE] [REDAKCE] v domě č. [REDAKCE], po přestěhování v domě č. [REDAKCE] v [REDAKCE], a jednání obžalovaného bylo popsáno jako po vymezenou dobu se opakující psychické a fyzické týrání družky a nezletilých dětí s frekvencí nejméně jednou za 14 dní, spočívající ve vulgárních nadávkách, bití, kopání, tahání za vlasy, apod., jejichž následkem byly kupř. modřiny, podlitiny či drobné oděrky, v němž byl spatřován zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku a zločin týrání osoby žijící ve společné obydlí podle § 199 odst. 1,2 tr. zákoníku, další trestný čin přečin vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku byl spatřován v jednání obžalovaného, jehož se měl dopustit v době nejméně od podzimu 2021 do 4. 2. 2022, a mělo spočívat v opakovaném vyhrožování družce obžalovaného, že než by se odstěhoval ze společné domácnost, raději vše zapálí, vymlátí poškozené a jejím dětem zuby, všechny pomlátí jako králíky, což vyvolalo v poškozené obavu, že obžalovaný může své výhrůžky splnit. Z uvedeného vyplývá, že skutek byl vymezen časově, místně, v osobě obžalovaného, konkrétním jednáním kladeným obžalovanému za vinu i v osobách poškozených a v následcích jednání obžalovaného tak, že jej nelze zaměnit s jiným. Skutečnost, že v popisu skutku nebyly přesně stanoveny konkrétní dny (či dokonce časy), kdy mělo ke každému dílčímu popsanému jednání dojít, je dána tím, že mělo jít o trestnou činnost probíhající po dobu 18 let, k níž mělo docházet v průběhu celého období v rámci každodenního soužití ve společné domácnosti velkým množstvím opakujících se útoků obdobného charakteru, takže není reálné, aby si poškození pamatovali a přesně specifikovali konkrétní dny, v nichž mělo k jednotlivým konkrétním útokům docházet. Tím není nijak dotčena zákonnost vymezení skutku ani vedeného trestního stíhání, a tedy ani právo obžalovaného na obhajobu.

33. **Pokud jde o dokazování,** nalézací soud provedl důkazy v rozsahu potřebném pro rozhodnutí ve věci podle § 2 odst. 5 tr. řádu, a podstatné důkazy hodnotil v souladu s ust. § 2 odst. 6 tr. řádu, takže **skutková zjištění,** k nimž dospěl, spočívající v tom, že obžalovaný

1. v přesněji nezjištěné době nejméně od 1. 6. 2004 do 4. 2. 2022, v [REDAKCE], v domě č. [REDAKCE], a po přestěhování v domě č. [REDAKCE] v [REDAKCE], kde bydlel společně se svou družkou

██████████, kterou psychicky i fyzicky týral tak, že nejméně jedenkrát za 14 dní docházelo mezi nimi k hádkám, během nichž poškozenou opakovaně udeřil pěstí do obličeje nebo ji fackoval, tahal ji za vlasy, kdy jí při tom vytrhl chomáč vlasů, vulgárně jí nadával a ponižoval, že není k ničemu, v době, kdy byla těhotná a čekala narození ██████████ ██████████, ji obžalovaný udeřil pěstí do břicha, následkem útoku poškozená dva dny krvácela, opakovaně utrpěla modřiny, drobné oděrky a po celou tuto dobu nikdy nevyhledala lékařské ošetření a nikomu se nesvěřila, ve svém násilném jednání pokračoval v průběhu let i po narození dítěti, kdy nejméně od roku 2010 do konce června roku 2021 obžalovaný ██████████, narozenou ██████████, psychicky i fyzicky týral tím, že ji opakovaně a většinou bezdůvodně bil rukama po celém těle, kdy ona si většinou lehla na zem a schoulila se do klubíčka a on ji bil, tahal za vlasy, vulgárně jí nadával, že je stejná ██████████ jako její máma, bil ji plastovým kbelíkem po těle, říkal jí, že je k ničemu, různě s ní cloumal, posílal ji pryč, když se rozbřečela, choval se ještě brutálněji, nejméně ve dvou případech ji škrtil, kdy jí zůstaly na krku modřiny, po celou tuto dobu se nikomu nesvěřila, ani nešla k lékaři, ██████████ ██████████, narozeného ██████████ a nezletilého ██████████, narozeného ██████████, rovněž od útlého věku psychicky i fyzicky týral, za sebemenší prohřešek a většinou bez důvodu je bil, když oběma způsoboval bitím podlitiny po celém těle a drobné oděrky a častoval je vulgárními slovy,

2. v přesně nezjištěné době nejméně od podzimu roku 2021 do 4. 2. 2022 v domě č.p. ██████████ v ██████████ obžalovaný opakovaně vyhrožoval ██████████, že než aby se odstěhoval ze společné domácnosti, to raději všechno zapálí, vyhrožoval, že poškozené vymlátí zuby, že bude dříve z kriminálu doma než bude mít nový chrup, vyhrožoval, že budou doma všichni žrát z brček, až vymlátí zuby i ostatním, opakovaně vyhrožoval, že je všechny pomlátí jako králíky, když poškozená po celou dobu trpěla obavou, že obžalovaný může své výhrůžky vykonat,

odpovídají obsahu provedeného dokazování a lze je považovat za zákonná a správná.

34. V odůvodnění napadeného rozsudku nalézací soud nejprve v odst. 2-56 poměrně podrobně rozvedl obsah provedených důkazů, a v odst. 57-63 sice stručně, avšak dostatečně srozumitelně zhodnotil obsah provedeného dokazování tak, že není pochybností o tom, jakým způsobem pro posouzení věci podstatné provedené důkazy hodnotil, které důkazy považoval za věrohodné a z jakého důvodu, které naopak nepovažoval pro závěr o vině za významné, a o co opřel svá skutková zjištění, popsána ve výroku napadeného rozsudku. Je nutno konstatovat, že nalézací soud řadu důkazů, jejichž obsah v první části odůvodnění správně citoval, v hodnotící pasáži rozsudku explicitně, jednotlivě či podrobně nehodnotil, avšak tato skutečnost nemá vliv na správnost skutkových zjištění ve výroku napadeného rozsudku, neboť uvedené důkazy nemají vzhledem k jejich povaze a k povaze usvědčujících důkazů důkazní sílu zvrátit v daném případě závěry o vině obžalovaného. Nedostatečné odůvodnění postoje k některým důkazům či k některým z nich vyplývajícím skutečnostem lze zhojit v rámci rozhodnutí odvolacího soudu.
35. V hodnotící pasáži nalézací soud nejprve stručně shrnuje obhajobu obžalovaného, který se považuje za oběť, vypovídá, že ke své rodině se choval příkladně, všechny bezmezně miloval, nikdy jim nenadával, nebil je. Trestní oznámení na něj podala jeho družka podle jeho názoru proto, aby se ho zbavila, protože měla jiného partnera. Následně soud shrnuje tvrzení poškozené družky obžalovaného, ██████████, která popsala, že během soužití se obžalovaný projevoval

příslušníky včetně čtyř dětí ve věku od ■ do ■ let došlo k tak rozsáhlé, podrobné a erudované „domluvě na křivém obvinění“ obžalovaného, že by na znalce i na soud působili věrohodně do té míry, jak bylo zjištěno a konstatováno.

44. **K námitce odvolání obžalovaného, že se nalézací soud nijak nezabýval rozporem mezi tvrzením poškozené, že psychický vývoj ■ měl být negativně ovlivněn tím, že jí měl odvolatel během těhotenství opakovaně udeřit pěstí do břicha, a mezi výpovědí ■, že ■ se vyvíjel do tří let normálně, až onemocnění ■ ve třech letech změnilo jeho psychický stav, odvolací soud uvádí, že nalézací soud se sice posouzením věrohodnosti tvrzení poškozené o úderu do břicha v kontextu svého závěru o její věrohodnosti nezabýval, avšak ani tato skutečnost nemá podle odvolacího soudu žádný dopad na správnost uvedeného závěru.** Z obsahu výpovědi poškozené ■ vyplývá, že skutečnost, že během těhotenství s ■ jí obžalovaný udeřil pěstí do břicha, po čemž dva dny krvácela, uváděla opakovaně, a vzhledem k tomu, že ohledně způsobů, jakým jí měl obžalovaný v průběhu jejich soužití fyzicky napadat, vypovídala konzistentně, a ani vzhledem k závěrům znaleckého posudku nebylo důvodu pochybovat v tomto ohledu o věrohodnosti její výpovědi, nebylo důvodu pochybovat ani o tomto jejím tvrzení. Z výpovědi poškozené zároveň vyplývá, že poškozená netvrdila, že postižení syna ■ bylo způsobeno uvedeným napadením, ale uvedla, že jí opakovaně napadlo, zda postižení, která se u ■ v průběhu jeho vývoje projevila, s uvedeným napadením nesouvisí. Nejde tedy o rozpor mezi její výpovědí a výpovědí matky poškozené, která dávala postižení vnuka ■ do souvislosti s ■, kterou měl ■ prodělat asi ve třech letech.
45. **Za opodstatněné nepovažuje odvolací soud ani námitky odvolání obžalovaného, že závěry znaleckých posudků jsou ovlivněny tím, že znalci měli spis k dispozici v době, kdy byly opatřeny důkazy v neprospěch obžalovaného, zatímco důkazy navržené obhajobou byly opatřeny až později, a že ze závěrů znalců vyplývá, že obžalovaný je „pasivní agresor“, a jeho seberegulace může selhávat epizodicky, což je podle názoru odvolatele závěr, který je v rozporu s tvrzeným dlouhodobým soustavným protiprávním jednáním obžalovaného.** V první řadě je nutno konstatovat, že znalecké posudky ohledně duševního stavu poškozených se, jak již z jejich názvu vyplývá, zabývaly výlučně posouzením duševního stavu těchto osob. Znalci mimo jiné ověřovali, zda skutečnosti, které poškození ve svých výpovědích popisují, tedy hrubé chování obžalovaného vůči nim, zanechalo v jejich psychickém stavu objektivně následky, či nikoliv. Jestliže v případě poškozené ■ znalkyně dospěla k závěru, že v její psychice zaznamenala známky syndromu týrané osoby, a u poškozených ■ a ■ znalec zjistil projevy posttraumatické stresové poruchy, nemohla by znalost výpovědi svědků, kteří shodně uváděli, že nikdy nezaznamenali žádné nevhodné chování obžalovaného k poškozeným, na těchto zjištěních a závěrech ničeho změnit. Pokud pak jde o znalecký posudek ohledně duševního stavu obžalovaného, ten byl vypracován až v rámci hlavního líčení, a z jeho obsahu vyplývá, že výpovědi uvedených svědků obhajoby měli znalci k dispozici.
46. Vzhledem k těmto skutečnostem lze postoj soudu, který na základě vyhodnocení výpovědi poškozených v kontextu všech znaleckých posudků, vycházel z výpovědi těchto poškozených ohledně dlouhodobého psychického i fyzického týrání, jako z věrohodných, akceptovat jako důkazně podložený, logický a správný.

47. **K námitce odvolání obžalovaného, že nalézací soud z popisu skutku vypustil některá žalovaná jednání, která byla kladena obžalovanému za vinu, a nepromítl to nijak do hodnocení věrohodnosti svědků, je třeba konstatovat, že nalézací soud odůvodnil pouze vypuštění žalovaného jednání spočívajícího v tom, že měl obžalovaný děti nutit, aby pracovaly na statku, neboť takový požadavek nepovažuje za nezákonný. Důvody, proč z popisu skutku vypustil jednání spočívající v tom, že měl obžalovaný dvakrát během vyhrožování podpálením statku manipulovat s kanystrem s benzínem, a skutečnost, že po jednom úderu do obličeje měl [REDACTED] [REDACTED] prasknout zub, v odůvodnění nevysvětlil. Vzhledem ke správně zjištěným a konstatovaným skutečnostem, svědčícím o věrohodnosti výpovědí poškozených, nelze však mít za to, že by vypuštění uvedených skutečností z popisu skutku mohlo svědčit o nevěrohodnosti výpovědí poškozených, pokud jde o psychické a fyzické násilí vůči nim ze strany obžalovaného, jimiž nalézací soud odůvodnil své závěry o vině obžalovaného. Nalézací soud sice důvody, které ho k vypuštění uvedeného jednání vedly, neuvádí, vzhledem k jeho opodstatněnému závěru o souladu výpovědí poškozených se znaleckými posudky je však zřejmé, že z vědomého klivého obvinění obžalovaného poškozené nepodezíral. Podle názoru odvolacího soudu obsah provedeného dokazování umožňuje považovat uvedená soudem vypuštěná skutková zjištění v podstatných směrech za prokázaná. Poškozenou [REDACTED] tvrzenou skutečnost, že obžalovaný v rámci svých výhrůžek podpálením statku ve dvou případech, kdy přišel v noci domů opilý, přitáhl kanystř s benzínem, a jednou z něj vylil benzín v kuchyni na zem, potvrdila i matka poškozené, svědkyně [REDACTED], která uvedla, že u toho sice nebyla, ale někdy před Vánocemi 2021 se jí s tím svěřila dcera, stejně jako s tím, že byla dlouhodobě obžalovaným fyzicky napadána. Poškozený [REDACTED] a poškozená [REDACTED] se shodli na tom, že po ráně do obličeje od obžalovaného ve stáji [REDACTED] ze zubu či z jeho okolí tekla krev (podle [REDACTED], která informaci získala od syna, „měl prasklý zub“, podle [REDACTED], který se s tím svěřil matce, „mu praskl zub“, „měl ho celý, ale z okolí zubu tekla krev“). Oba se shodli na tom, že to bylo jindy, než kdy si v důsledku kousnutí kobylou uštípl přední zub. Lze však akceptovat i to, pokud nalézací soud uvedené skutečnosti z popisu skutku vypustil kupř. proto, že pochyboval o přesnosti vyjádření či o spolehlivosti vzpomínek poškozených na uvedené detaily, aniž by to mělo jakýkoliv dopad na závěr o celkové věrohodnosti výpovědí poškozených, z nichž nalézací soud důvodně vycházel, o níž, jak bylo zdůvodněno výše, nebylo opodstatněných pochybností.**
48. **Kromě výše uvedených důkazů, na jejichž podkladě nalézací soud podle odůvodnění rozsudku opodstatněně dospěl k závěru o vině obžalovaného, měl k dispozici ještě celou řadu dalších důkazů, z nichž většinu v hlavním líčení k důkazu provedl, a v odůvodnění rozsudku citoval, které v hodnotící pasáži explicitně, jednotlivě či podrobně nevyhodnotil, jejichž obsah však podle názoru odvolacího soudu správnost závěrů o vině obžalovaného nezpochybňuje, ale v některých případech naopak podporuje.**
49. **Odvolací soud kromě toho zjistil ve spisu důkaz, o němž se soud prvního stupně v odůvodnění rozsudku nezmiňuje, a to CD (čl. 260), na němž se podle úředních záznamů nachází zálohovaná nahrávka z mobilního telefonu poskytnutého v průběhu přípravného řízení k ohledání poškozenou [REDACTED], kterou měla poškozená pořídit tak, že na mobilní telefon měla nahrát, když se obžalovaný snažil před nimi omluvit své dlouhodobé hrubé chování k ní a k dětem.**
50. **Odvolací soud se nejprve zabýval otázkou, zda lze uvedenou nahrávku k důkazu použít. Přitom vzal v úvahu relevantní judikaturu, ze které vyplývají následující skutečnosti:**

„ S ohledem na ustanovení § 89 odst. 2 tr. ř. zásadně nelze vyloučit možnost, aby byl k důkazu použit i zvukový záznam, který byl pořízen soukromou osobou bez souhlasu osob, jejichž hlas je takto zaznamenán. Ustanovení § 88 tr. ř. se zde neuplatní, a to ani analogicky. Přípustnost takového důkazu je však nezbytné vždy posuzovat též s ohledem na respektování práva na soukromí zakotveného v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí ve smyslu čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“ (Usnesení Nejvyššího soudu 5 Tdo 459/2007 z 30.5.2007).

„Za běžných okolností je svévolné nabírání soukromých rozhovorů bez vědomí jejich účastníků hrubým zásahem do jejich soukromí. Takovýto postup s rysy záludnosti je ve velké většině případů morálně i právně zcela nepřijatelný, zejména, je-li veden záměrem nabíranou osobu poškodit. Ústavní soud se rozhodně staví proti nekalým praktikám vzájemného elektronického sledování a skrytého nabírání při soukromých i profesionálních jednáních, jež zpravidla jsou nejen v rozporu s právem, ale hodnoceno po stránce sociálně etické šíří ve společnosti atmosféru podezřavosti, strachu, nejistoty a nedůvěry. Zcela odlišně je však třeba posuzovat případy, kdy je tajné pořízení audiozáznamu rozhovoru součástí obrany oběti trestného činu proti pachateli nebo jde-li o způsob dosažení právní ochrany pro výrazně slabší stranu významného občanskoprávního a zejména pracovněprávního sporu. Zásah do práva na soukromí osoby, jejíž mluvený projev je zaznamenán, je zde plně ospravedlnitelný zájmem na ochraně slabší strany právního vztahu, jíž brozí závažná újma (včetně např. ztráty zaměstnání). Opatření jediného nebo klíčového důkazu touto cestou je analogické k jednání za podmínek krajní nouze či dovolené svépomoci“ (rozhodnutí Ústavního soudu I. ÚS 1774/14 z 9.12.2014).

51. Z rozhodnutí NS sp. zn. 4 Tdo 1133/2022, vyplývá, že není vyloučeno, „aby každá ze stran důkaz vyhledala, předložila nebo jeho provedení navrhla ve smyslu § 89 odst. 2 věty druhé tr. ř. Je pak na soudu, zda jej jako důkaz připustí. Z toho plyne, že právě s ohledem na ustanovení § 89 odst. 2 tr. ř. zásadně nelze vyloučit možnost, aby byl k důkazu použit i zvukový záznam pořízený soukromou osobou bez souhlasu osob, jejichž hlas je takto zaznamenán. Ustanovení § 88 tr. ř. o odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu se zde neuplatní, a to ani analogicky, neboť to je závazné pouze pro určitý specifický postup orgánů činných v trestním řízení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2007, sp. zn. 5 Tdo 459/2007, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2017, sp. zn. 4 Tdo 1055/2017).
52. Současně lze odkázat na usnesení Ústavní soud ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. II. ÚS 143/06, ve kterém k této problematice použití záznamů pořízených soukromou osobou jako důkazů uvedl, že „za významnou okolnost je v takových případech nutno považovat především to, zda důkaz v podobě tohoto zvukového záznamu stojí v konkrétní věci osamocen v rámci hodnocení otázky viny pachatele, anebo zda má soud k dispozici jiné důkazy, které významným způsobem nasvědčují důvodnosti obvinění a s nimiž je zvukový záznam v obsahové shodě. Jde-li o bez účasti státu pořízený záznam hlasového projevu druhé osoby bez jejího vědomí, posouzení otázky, zda je či není v daném případě použitelný jako důkaz v trestním řízení, bude vždy věcí konkrétního trestního řízení a situace, za níž má být uvedena informace užita. I když z povahy takto získané informace vyplývá, že tímto způsobem získaný záznam nemůže být a priori vyloučen jako důkaz v trestním řízení (podle obecného pravidla, podle něhož v rámci trestního řízení lze použít každou skutečnost jako důkaz – § 89 odst. 2 tr. ř., a proto, že tu nebylo porušeno žádné z pravidel pro získávání důkazů ze strany státu), může jím být jen za podmínky, že zásah do soukromí je odůvodnitelný převažujícím zájmem na straně toho, kdo informaci popsáním způsobem opatřil a následně použil.

53. Při posouzení, zda bylo řízení vedené proti obviněným spravedlivé jako celek, je též třeba položit si otázku, zda byla dodržena práva obhajoby. Zejména je zapotřebí zkoumat, zda byla obviněným poskytnuta možnost napadnout pravost důkazu a jeho použití. Rovněž je nutno přihlídnout ke kvalitě důkazu včetně toho, zda okolnosti, za kterých byl pořízen, vrhají stín pochybností na jeho věrohodnost nebo přesnost. V případech, kdy pořízený důkaz není potvrzen jinými skutečnostmi, sice nutně nevyvstávají pochybnosti ohledně spravedlivosti řízení, když je-li důkaz dostatečně pevný a nedává-li prostor pro pochyby, další důkazy na jeho podporu již nejsou natolik potřebné (srov. zejména výše uvedené rozsudky ESLP ve věcech Khan, a Allan). Nicméně při určování, zda bylo řízení spravedlivé jako celek, lze přihlídnout k váze veřejného zájmu na postihu za konkrétní trestný čin a na uložení sankce jeho pachateli a tuto porovnat se zájmem jednotlivce, aby důkazy v jeho neprospěch byly opatřovány zákonnou cestou (srov. rozsudek ESLP ze dne 1. 3. 2007 ve věci č. 5935/02 – Hegas proti České republice).
54. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva k otázce použitelnosti určitých druhů důkazních prostředků uvádí, že „soud se tedy v zásadě nemá vyjadřovat k přípustnosti určitých druhů důkazních prostředků, například důkazů pořízených nezákonně z hlediska vnitrostátního práva, nebo k vině stěžovatele. Musí posoudit, zda řízení, včetně způsobu, jakým byly důkazy pořízeny, bylo spravedlivé jako celek, což znamená, že má posoudit tvrzenou „nezákonnost“ a v případě, kdy se jedná o porušení jiného práva chráněného Úmluvou, povahu tohoto porušení Úmluvy“ (srov. zejména rozsudky ESLP ve věcech ze dne 28. 1. 2014 ve věci č. 11987/11 – Abdul Wahab Khan proti Spojenému království, ze dne 25. 9. 2001 ve věci č. 44787/98 – P. G. a J. H. proti Spojenému království, ze dne 5. 11. 2002 ve věci č. 48539/99 - Allan proti Spojenému království, ze dne 12. 7. 1988 ve věci č. 10862/84 – Schenk proti Švýcarsku). Lze tedy mít za to, že základním kritériem použitelnosti záznamu rozhovoru pořízeného soukromou osobou bez vědomí nahrávané osoby jako důkazu v příslušném řízení je poměrování chráněných práv a zájmů, které se v této soukromé sféře střetávají, a kde se stát stává arbitrem (zpravidla prostřednictvím soudu) rozhodujícím o tom, který z těchto zájmů bude v daném konkrétním střetu převažujícím. Jde tu na jedné straně o zájem na ochraně soukromí lidí, na druhé straně zájem na objasňování trestných činů a potrestání jejich pachatelů. Jak již bylo konstatováno, Ústavní soud opakovaně dospěl k závěru, že použití uvedeným způsobem pořízených záznamů není vyloučeno nejen v trestním, ale ani v jiném (soudním) řízení, přičemž hodnocení použitelnosti či nepoužitelnosti takto opatřených (a státu předložených, předaných) informací se bude provádět podle norem procesních, které však jen vymezují pravidla pro to, jak zjistit náležitým způsobem skutkový stav a nalézt „materiální“ právo, tedy rozhodnout o vlastním předmětu sporu (viz náleží Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. II. ÚS 1774/14). Vždy je předmětem konkrétního řízení posouzení otázky použitelnosti takového záznamu s ohledem na ústavněprávní limity. Střet uvedených principů nelze ovšem řešit v obecné rovině, nýbrž je třeba vycházet z okolností konkrétního případu a použít tzv. testu proporcionality skládajícího se ze tří kroků, ne vždy ovšem s ohledem na specifika případu stejně významných. Jde o zkoumání vhodnosti a potřebnosti konkrétního opatření a dále proporcionality v užším smyslu, tj. právě přiměřenosti opatření s ohledem na zamýšlený cíl. Jinak vyjádřeno, základním kritériem použitelnosti záznamu rozhovoru pořízeného soukromou osobou bez vědomí nahrávané osoby jako důkazu v příslušném řízení je poměrování chráněných práv a zájmů, které se v této soukromé sféře střetávají. Jde tu na jedné straně o zájem na ochraně soukromí lidí, na druhé straně zájem na objasňování trestných činů a potrestání jejich pachatelů.

55. V posuzovaném případě záznam pořídila poškozená družka obžalovaného v situaci, kdy obžalovaný dlouhodobě psychicky i fyzicky týral jak ji, tak jejich nezletilé děti, kdy neměla dlouhodobě proti jeho chování obranu, a poté, co mu sdělila, že si našla jiného partnera, a kdy ho opakovaně bezvýsledně vyzývala k tomu, aby opustil společnou domácnost, obžalovaný na to reagoval na jedné straně výhrůžkami ublížení na zdraví, vypálením statku, a žádostmi o vyplacení finančních prostředků, na druhé straně sliby, že se napraví. Obžalovaný v průběhu tohoto trestního řízení svou vinu průběžně popírá, a navrhuje soudu četné svědecké výpovědi, které mají potvrdit jeho obhajobu, že se ke své družce a k nezletilým dětem choval jako řádný druh a otec, usvědčován je především výpověďmi poškozené družky a poškozených dětí, které jsou podporovány závěry znaleckých posudků ohledně duševního stavu obžalovaného a duševního stavu poškozených.
56. **Za této situace lze s ohledem na uvedená stanoviska Nejvyššího a Ústavního soudu a v souladu s postojem ESLP tuto nahrávku použít jako důkaz v rámci trestního řízení vedeného proti obžalovanému pro trestné činy týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, ve vztahu k poškozeným dětem jako zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku, pro přečin vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku, neboť zájem poškozených na ochraně jejich života, zdraví, osobnostních práv, a zájem společnosti na usvědčení a potrestání pachatele uvedené násilné trestné činnosti převažuje v této situaci nad zájmem na ochranu osobnosti obžalovaného.**
57. Odvolací soud proto v průběhu veřejného zasedání uvedenou nahrávku na CD k důkazu přehrál. Obžalovaný autenticitu nahrávky nezpochybil, ale uvedl, že je rád, že to podle něj prokazuje, že po dětech jen chtěl, aby se řádně staraly o koně, které jim pořídil, a že chtěl, aby se problémy doma urovnaly. **Podle názoru odvolacího soudu však obsah uvedené nahrávky jednoznačně vyvrací obhajobu obžalovaného, že se žádného agresivního jednání vůči družce ani dětem nedopouštěl, a že se proti němu domluvili, aby se ho zbavili, ale je naopak dalším důkazem, svědčícím vedle již uvedených znaleckých posudků o věrohodnosti verze poškozených.** Ze zaznamenaného projevu obžalovaného bez pochybností vyplývá, že obžalovaný v přítomnosti poškozené družky [REDAKCE] hovoří s dětmi, které jmenuje a žádá je o odpuštění. Obžalovaný mimo jiné říká, že když přijde domů, děti nikde nejsou, možná z něj mají strach. Uvádí, že „máma mu v posledním hovoru otevřela oči“, uznává, že se choval „jako hovado“, uvádí, že není problém jít za doktorkou nebo i bez ní se léčit a dostat se z toho „debilního vztekání“ a z „koukání na sebe“. Máme chce pomáhat, nezazlívá jí přítele, s ním měla dvacet let trápení a peklo, a vyřešila si to po svém. Opakuje, že je teď na nich (na dětech), jak se rozhodnou. Chtěl by se s nimi bavit, jako se oni baví s mámou. Naposledy si zakouří, okrádal je tím o tři tisíce měsíčně. Vyzývá znovu děti, ať se mezi sebou poradí, zda mu odpustí, máma říkala, že už mu nikdy neodpustí, chtěl by se chovat, jako by se nic nestalo. Ublížil možná i [REDAKCE] přítelkyni, to už jí může tlumočit [REDAKCE]. Je prostě „debil, psycho-debil“ a chce se změnit. Nechce je opít rohlíkem. Máma už mu přestala věřit, což jí také nezazlívá. Je mu líto, ne líto, je mu těžko, řekl jim vše, co měl na srdci a je na nich, jak se rozhodnou. Bude rád, když se rozhodnou, že jsou rodina.
58. **Pokud jde o další ve věci nalézacím soudem provedené důkazy, které v hodnotící pasáži nalézací soud výslovně, jednotlivě či podrobně nehodnotil, je třeba zmínit v první řadě množství výpovědí svědků z řad přátel a známých obžalovaného, z nichž velká část vypovídala v podstatě ve prospěch obžalovaného o tom, že žádné problematické chování**

62. **K námitce odvolání obžalovaného, že svědectvím svědkyně [REDAKCE] o hovoru [REDAKCE] a [REDAKCE], „že takhle ho vypakují z baráku“, má za prokázané, že se členové rodiny proti němu domluvili, odvolací soud uvádí, že jak bylo uvedeno, soud prvního stupně výpovědi svědků, docházejících na statek v souvislosti s péčí o koně, nehodnotil jinak než stručnou poznámkou, že není v rozporu s osobností obžalovaného, že vůči přátelům, které znal přes koně, se choval jiným způsobem. Tento relativní nedostatek v odůvodnění, jak bylo uvedeno, nemá žádný vliv na správnost a důkazní podloženost skutkových zjištění nalézacího soudu ve výroku rozsudku, která se důvodně opírají o výpovědi poškozených v kontextu znaleckých posudků. To platí i ohledně odvolatelem zmíněné pasáže výpovědi svědkyně [REDAKCE]. Vzhledem k absenci hodnocení této konkrétní svědecké výpovědi není zřejmé, zda nalézací soud považoval tuto výpověď za věrohodnou, či nikoliv vzhledem k přátelskému vztahu svědkyně s obžalovaným. I pokud by však nalézací soud považoval výpověď této svědkyně za zcela věrohodnou, a vycházel by z toho, že uvedený hovor mezi poškozenými dětmi obžalovaného skutečně proběhl, nic by to neměnilo na věrohodnosti výpovědi poškozených o tom, že a jakým způsobem je obžalovaný dlouhodobě verbálně i fyzicky napadal. Takový hovor v závěru žalovaného období, kdy obě poškozené děti již byly velké, v domácnosti panovalo dlouhodobě napětí, poškození se obžalovanému vyhýbali, obžalovaný na opakované výzvy k opuštění společné domácnosti odmítal společnou domácnost opustit, stupňoval své výhrůžky vůči poškozeným, by svědčil pouze o tom, že i obě téměř dospělé děti řešily téma odchodu otce z domu, aniž by bylo možno vyloučit, že se mohly bavit i o případném trestním oznámení na obžalovaného pro jeho chování, což nemůže nijak zpochybnit konstatovanou autentičnost jejich výpovědí o dlouhodobém agresivním obžalovaného k nim, objektivizovanou i znaleckými posudky, a také nahrávkou jeho řeči k poškozeným, jak již bylo opakovaně uvedeno, ale ani skutečnost, že definitivním impulsem k podání trestního oznámení pro poškozenou [REDAKCE], byl, tak jak rovněž správně zjistil nalézací soud, zcela prokazatelně stupňující se strach poškozené z obžalovaného poté, kdy jí i dětem opakovaně vyhrožoval, že než aby se od nich odstěhoval, raději je všechny pobije, případně to tam vypálí, kdy po ní požadoval 500 000 Kč, jinak se nevystěhuje, kdy se dozvěděla o tom, že se snažil opatřit si pistolí, že si zakoupil kuš, kdy měla podezření, že jejímu příteli poslal výhrůžný balíček, a kdy počátkem roku 2022 navštívil její matku a požadoval od ní vyplacení 200 000 Kč, jinak z domu neodejde, což je spolehlivě prokázáno nejen výpověďmi poškozených, ale i výpověďmi svědků [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] v kontextu dalších důkazů- kupř. smlouvy o prodeji kuše, časovou návazností podání trestního oznámení na obžalovaným nepopíranou návštěvu matky poškozené, apod. V rozporu s tím není ani skutečnost, na kterou poukazuje obžalovaný, že osobou, která poškozenou [REDAKCE] přivedla k definitivnímu rozhodnutí podat trestní oznámení na obžalovaného, byla na základě výše uvedených skutečností její matka.**
63. Kromě výše uvedených výpovědí osob, které více či méně pravidelně docházely zejména do stáji v objektu užívaném obžalovaným a poškozenými, měl soud k dispozici ještě svědecké výpovědi osob, které byly osobně spjaty s poškozenými, a to výpověď matky a babičky poškozených, svědkyně [REDAKCE], přítele [REDAKCE] a manžela [REDAKCE]. **Ani tyto výpovědi, které nalézací soud v odůvodnění rozsudku rovněž citoval, ale výslovně nehodnotil, nemohou nic změnit na správnosti závěru nalézacího soudu o věrohodnosti výpovědí poškozených, podporovaných závěry znaleckých posudků. Z výpovědí těchto svědků, jakkoliv mají nepochybné osobní vazby buď k poškozené [REDAKCE], nebo k poškozené [REDAKCE] (roz. [REDAKCE]) nevyplývá, že by tyto svědci záměrně**

očeňovali obžalovaného, nebo že by jejich výpovědi svědčily o tom, že obvinění obžalovaného je předem smluvené a nepravdivé, ale naopak v určitých ohledech potvrzují závěr o věrohodnosti výpovědi poškozených. Svědci ohledně osoby obžalovaného vypovídali rozdílně podle toho, do jaké míry s ním během doby přicházeli do styku, a ani v jejich výpovědích nelze zjistit známky toho, že by vypovídali po předchozí domluvě se záměrem nepravdivě obvinít obžalovaného. Pokud je z výpovědi matky poškozené [REDAKCE] zřejmé, že svědkyně uvádí v neprospěch obžalovaného i některé skutečnosti, které neuvádí poškozená [REDAKCE], odpovídá to závěru znalkyně, že poškozená [REDAKCE] má tendenci chování obžalovaného bagatelizovat.

64. Svědci [REDAKCE] a [REDAKCE] se k většině poškozenými tvrzených skutečností vyjádřili tak, že jim o nich není nic známo, ale **sami přitom věrohodně popsali události, kterých byli svědky, které věrohodnost výpovědí poškozených potvrzují.** Svědek [REDAKCE] tak vypovídal o tom, že byl přítomen telefonátu [REDAKCE] [REDAKCE], již dcera s pláčem sdělovala, že jí otec kroutil rukou a smál se tomu, svědek [REDAKCE] potvrdil, že otec jeho manželky je navštívil a při té příležitosti se před ním o [REDAKCE] vyjadřoval že se mu bude „[REDAKCE], jako její matka“, a dále uvedl, že jeho manželka se rozbrečela, když doma v její přítomnosti (nikoliv jí) nadával, a vysvětlila to tím, že otec na ni doma křičival a když plakala, dostala od něj facku, aby měla proč. Všechny tyto výpovědi tak opět jen potvrzují věrohodnost výpovědí poškozených v kontextu znaleckých posudků, jak bylo rozvedeno výše. Konečně měl soud k dispozici výpověď svědkyně [REDAKCE], kamarádky poškozené [REDAKCE], k níž měl důvěru i obžalovaný, jak lze dovodit z toho, že ji žádal o pomoc ve snaze urovnat vztahy s poškozenou. Tato svědkyně vypovídala o tom, že zná oba obžalované prakticky po celou dobu jejich soužití, a m. j. uvedla, že již v době kdy žili v [REDAKCE] [REDAKCE] byla svědkem hrubého žárlivého výstupu obžalovaného vůči poškozené na zábavě, tehdy neviděla fyzické napadení, ale rvaní. Poté, co se přestěhovali na statek, se jejich soužití zhoršilo, věděla o tom, že mají problémy s penězi. Ví o tom, že v minulosti obžalovaný hodně pil, neměli peníze, [REDAKCE] jí volala a půjčovala si, aby měla pro děti na jídlo, říkala, že u obžalovaného jsou na prvním místě koně, později si jí stěžovala, že se obžalovaný choval nevhodně, že chtěl v noci zapalovat celý dům. Později byla svědkem, když u ní byla poškozená s dětmi, že tam přijel obžalovaný, a vyvolal scénu, protože se domníval, že veterinář, který byl u svědkyně na návštěvě, je přítel poškozené. Děti, tj. [REDAKCE], [REDAKCE] i [REDAKCE] u ní někdy byly, aby si odpočinuly od práce doma, které podle názoru svědkyně dostávali za úkol více, než bylo vhodné, když se jich ptala, jak je doma, nebyly to pozitivní odpovědi. Svědkyně popisovala, že měla s obžalovaným rozhovory, během nichž doznával, že se k poškozeným choval hrozně, ale že poškozenou stále miluje, poškozená se s ním o tom nechtěla bavit, říkala, že by byla raději, kdyby si jí už nevšímal, obžalovaný za ní pak přijel někdy v létě nebo v září 2021, říkal svědkyni, že se chce zabít, doznal, že poškozené nadával, bil jí, svědkyně mu říkala že by měl odejít, obžalovaný ji žádal, aby poškozené zavolala, ona nakonec souhlasila a jela s ním k ním domů a pomohla jim sepsat finanční dohodu. K dotazu svědkyně potvrdila, že po ní někdy na podzim obžalovaný chtěl pistoli, ona měla dvě plynovky, byly to repliky, jezdila s nimi na westerny, a on věděl, že je má, neptala se ho, na co to chce a on to neřekl. **Rovněž tato výpověď, kterou soud výslovně nehodnotil, podle názoru odvolacího soudu nesvědčí o tom, že by si poškozená a dětmi obvinění obžalovaného vymysleli za účelem zbavit se obžalovaného, ale zapadá do kontextu výpovědí poškozených podporovaných znaleckými posudky o dlouhodobě konfliktním vztahu obžalovaného k poškozeným, včetně toho, že obžalovaný v situaci, kdy pochopil, že jeho družka má přítele a**

chce se s ním rozejít, na jedné straně vyhrožoval, ale na druhé straně doznával, že se k ní choval špatně, že ji bil, a dovolával se jejího odpuštění, stejně jako soucitu dětí.

65. **Závěr o věrohodnosti poškozených je konečně podporován i některými dalšími důkazy, které nalézací soud v rámci hodnocení důkazů rovněž nezmiňuje.**
66. Lze v první řadě zmínit, že obžalovaný [REDAKCE] ve svém výslechu v souvislosti s rozhodováním o vzetí do vazby dne 6. 2. 2022 (čl. 54 an.) v přítomnosti svého obhájce na rozdíl od všech ostatních výslechů, v nichž jakoukoliv vinu popíral, užití násilí proti poškozeným zčásti připustil, když mj. vypověděl, že netvrdí, že děti fyzicky netrestal, dal jim někdy pohlavek, někdy kopanec, ale nepamatuje se, že by měly nějaké zranění.
67. Podle Sdělení ZŠ a MŠ [REDAKCE] si měl poškozený [REDAKCE] ve škole stěžovat na otce, že mu sebral peníze, a že ho nemá rád, že zprávy Středního odborného učiliště ohledně [REDAKCE] [REDAKCE] vyplynulo, že zákonný zástupce měl ve školním roce 2021/2022 informovat o neshodách v rodině, z nichž plynula opakovaná nepřítomnost nezletilého ve škole.
68. SMS zprávy obžalovaného adresované poškozené [REDAKCE], které předložil zmocněnec poškozené v hlavním líčení, obsahují vyjádření obžalovaného, že si uvědomuje ubližování rodině, že si to nezasloužila, a chce od poškozené odpuštění. Tento důkaz obžalovaný komentoval jako omluvu za to, že se málo zdržoval doma, ale v kontextu všech již zmíněných důkazů, včetně CD s nahrávkou projevu obžalovaného k jeho dětem, lze považovat za věrohodné tvrzení poškozené, že šlo o snahu obžalovaného omluvit jeho dlouhodobé hrubé chování a zvrátit rozhodnutí poškozené, že již nechce dále s obžalovaným žít.
69. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem považuje odvolací soud skutková zjištění soudu prvního stupně, popsaná ve výroku napadeného rozsudku, za odpovídající obsahu provedeného dokazování, za zákonná a správná, a námitky odvolání obžalovaného, které proti nim vznesl, za nedůvodné.
70. **V souladu se zákonem posoudil soud prvního stupně uvedená skutková zjištění ve vztahu k poškozené [REDAKCE] jako zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, ve vztahu k poškozeným dětem jako zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku, a část popsaného jednání, jímž obžalovaný poškozenou [REDAKCE] různými pohrůzkami nutil, aby strpěla jeho přítomnost ve společné domácnosti, jako přečin vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku, jak rozvádí v odst. 62- 64 odůvodnění, kde zároveň vysvětlil, že oproti podané obžalobě nekvalifikoval znak způsobení těžké újmy na zdraví, neboť na podkladě znaleckých posudků ohledně duševního stavu [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] dospěl k závěru, že posttraumatická stresová porucha v jejich případě nebyla takové intenzity, že by poškozené omezovala v běžném životě tak, aby to odpovídalo pojmu těžkého ublížení na zdraví.**
71. **Pokud jde o výrok o trestu, odůvodněný v odst. 65 – 67, odvolací soud považuje za opodstatněné námitky odvolání státní zástupkyně, že soud prvního stupně uložil obžalovanému úhrnný trest při spodní hranici zákonné trestí sazby a dospěl k závěru o tom, že je možno výkon trestu podmíněně odložit, což se jeví jako nesprávné vzhledem k jediné zjištěné polehčující okolnosti v podobě formální bezúhonnosti obžalovaného, a vzhledem k množství okolností přitěžujících, spočívajícím v tom, že šlo o trest úhrnný za dva zločiny a přečin, že se trestné činnosti obžalovaný dopouštěl dlouhodobě (po dobu 18 let), ve vztahu**

k většímu množství jemu nejbližších rodinných příslušníků, přičemž zejména nezletilé děti byly obžalovaným jakožto jejich otcem častovány neuvěřitelně vulgárními výrazy, fyzická napadení popisovaná ve svědeckých výpovědích, zejména dnes již zletilé a provdané [REDAKCE], se v některých případech vyznačovala až krutostí (škrčení ve stájích). Odvolatelka správně zdůraznila, že obžalovaný jako rodič má zákonnou povinnost se o své děti nejen starat ve smyslu obživy, péče o zdraví, ale očekává se, že jim poskytne i vřelý cit, příležitost k dětským hrám, bude podporovat jejich řádné vzdělávání a především je bude za každých okolností chránit a poskytne jim podle okolností pokud možno šťastné dětství. Odvolací soud k tomu dodává, že prokázané dlouhodobé posuzované jednání obžalovaného ve vztahu k dětem naopak vedlo k tomu, že děti se obžalovaného bály a ztratily k němu pozitivní vztah. **Důvodně odvolatelka poukázala také na skutečnost, že obžalovaný po dobu trvání přípravného řízení i dokazování před soudem neprojevil ve vztahu k týraným obětem žádnou lítost, sebereflexi, není zřejmé, že by měl na své jednání náhled, a lze souhlasit i s názorem odvolatelky, že za takových okolností lze od něj jen obtížně očekávat pochopení toho, čím se provinil. Odvolatelka má za to, že pobyt na svobodě nebude obžalovaného nutit se nad sebou zamyslet, naopak, přímý výkon trestu by jej mohl dovést k poznání, že jeho protiprávní jednání nebude ve společnosti tolerováno a změnou postoje by mohl mít naději v budoucnu navázat alespoň nějaký kontakt s dětmi, byť jej teď odmítají, a rovněž tento její názor sdílí i soud odvolací.**

72. V této souvislosti nelze akceptovat názor nalézacího soudu, že není nutno ukládat nepodmíněný trest odnětí svobody m. j. proto, že v současné době už pro něj jeho rodina skončila, neboť obžalovaný bez ohledu na současnou situaci zůstává otcem poškozených nezletilých dětí a je nejen v jeho zájmu, ale i v dlouhodobém zájmu těchto dětí, aby se vztahy mezi nimi pokud možno co nejvíce zlepšily. **Jako významný se za těchto okolností jeví rovněž závěr znaleckého posudku, že vzhledem ke struktuře osobnosti obžalovaného lze jeho pobyt na svobodě považovat za rizikový, neboť se obžalovaný může obdobné trestné činnosti dopouštět znovu, a to vůči dalším osobám, s nimiž případně naváže bližší vztah.**
73. **Vzhledem k uvedeným skutečnostem nemohl výrok o trestu v napadeném rozsudku obstát.**
74. **Pokud jde o výroky o náhradě nemajetkové újmy, nalézací soud rozhodl o povinnosti obžalovaného uhradit poškozeným částky nemajetkové újmy nižší, než s jakými se poškození se svými nároky na její náhradu připojili k trestnímu řízení, přičemž z odůvodnění rozsudku v odst. 68 vyplývá, že důvodem k tomu měly být soudem hodnocené majetkové poměry obžalovaného, který je nemajetný, má dluhy, ale pracuje a je ve věku, kdy ještě nějakou dobu pracovat může. Soud proto podle odůvodnění požadované částky přizpůsobil tomu, co je podle jeho názoru za daných okolností obžalovaný schopen uhradit. Poškozené [REDAKCE], která uplatnila nárok na částku 50 000 Kč přiznal nárok na 30 000 Kč s argumentem, že byla jedinou z poškozených, která mohla dlouhodobému týrání obžalovaným zabránit, což neučinila, poškozené [REDAKCE], která uplatnila nárok na 100 000 Kč, soud přiznal nárok na 50 000 Kč s argumentací, že byla z dětí vystavena agresivnímu chování obžalovaného po nejdelší dobu, poškozenému [REDAKCE], který uplatnil nárok na 50 000 Kč, a poškozenému [REDAKCE], který uplatnil nárok na 100 000 Kč, přiznal oběma nárok na částku 40 000 Kč, který odůvodnil tím, že [REDAKCE] byl agresivnímu chování obžalovaného vystaven po delší dobu, ale poškozenému [REDAKCE] byla způsobena posttraumatická stresová porucha.**

75. Odvolací soud k tomu uvádí, že částky v řádech desítek tisíc korun za týrání osoby ve společném obydlí a za týrání více svěřených osob, řádově odpovídají judikatuře vztahující se k obdobným deliktům. Rovněž odstupňování výše částek vzhledem k rozdílům mezi dobou, po kterou byli poškození agresivnímu chování obžalovaného vystaveni, vzhledem k jejich postavení vůči obžalovanému (družka – nezletilé děti), i vzhledem k tomu, že ve vztahu k některým poškozeným bylo zjištěno způsobení újmy na zdraví v podobě posttraumatické stresové poruchy, zatímco ve vztahu k některým z nich nikoli, lze považovat za opodstatněné **Problematické se odvolacímu soudu jeví jen odůvodnění konkrétních částek, v němž nalézací soud směšuje argumenty pro konkretizaci požadovaných částek s argumentem finančních možností obžalovaného, a v případě poškozené [REDAKCE] zmiňuje její odpovědnost za to, že problematickou situaci neřešila. V souvislosti s tím shledal odvolací soud důvodné v odvolání poškozených vznášené námitky, že v případě poškozené družky obžalovaného soud nevzal v potaz, že poškozená se snažila dalšímu kriminálnímu jednání obžalovaného směřujícímu vůči ní a jejím dětem zamezit, avšak bezúspěšně, na její výzvy, aby opustil jejich společnou domácnost, obžalovaný reagoval dalšími nadávkami či výhrůžkami a domácnost opustit odmítl.**
76. Při posuzování konkrétní nalézacím soudem stanovené výše přiznaných nároků poškozených na náhradu nemajetkové újmy vycházel odvolací soud z následujících úvah:
- Z obsahu spisu je zřejmé, že soud prvního stupně správně vyšel z toho, že poškození se se svými nároky řádně a včas připojili. Poškozený nezl. [REDAKCE] a poškozená [REDAKCE] **důvodně požadovali náhradu nemajetkové újmy dle § 2958 o. z.** (újmy na zdraví), která jim měla být způsobena v podobě posttraumatické stresové poruchy, tedy v podobě duševních útrap, každý v částce 100 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 100 000 Kč od 2. 12. 2022 do zaplacení, poškození [REDAKCE] a [REDAKCE] **požadovali náhradu nemajetkové újmy v podobě duševních útrap dle § 2956 o. z.,** které jim měly být způsobeny zásahem do jejich práva na ochranu života, zdraví, svobody, cti, důstojnosti, soukromí a rodinného života, každý v částce 50 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 50 000 Kč od 2. 12. 2022 do zaplacení.
77. Dle relevantní judikatury **plní náhrada nemajetkové újmy funkci jednak satisfakční,** která by měla odrážet závažnost a intenzitu zásahu do práv jednotlivce, tento zásah je v rámci občanského práva posuzován objektivně, neboť újma vzniká poškozenému bez ohledu na míru zavinění původce. **Druhou funkcí náhrady nemajetkové újmy je podle judikatury funkce preventivně sankční,** pro kterou má míra zavinění a jeho intenzita klíčový význam.
78. Pokud jde o zvážení satisfakční funkce odškodnění, bylo třeba vzít v úvahu všechny poškozenými uváděné relevantní skutečnosti. V případě poškozené [REDAKCE], družky obžalovaného, bylo třeba vzít v potaz zejména dlouhou dobu, po kterou byla agresivnímu jednání obžalovaného vystavena, a dále to, že pro tuto poškozenou byla nepochybně trýznivá i skutečnost, že musela přihlížet agresivnímu chování obžalovaného vůči jejich nezletilým dětem, a že mu nebyla schopna fakticky v tomto chování zabránit. V případě poškozených dětí bral soud v úvahu m.j. i to, že obžalovaný se popsané fyzické i psychické agrese dopouštěl vůči nezletilým dětem jako jejich otec, s nímž byli ve společné domácnosti v každodenním kontaktu, od kterého jako děti mohly očekávat jeho péči a ochranu, zatímco byli z jeho strany od útlého věku vystavováni častým vulgárním nadávkám a urážkám, fyzickému násilí v podobě facek, úderů pěstmi či kopání, a to v případech jakéhokoliv neuposlechnutí či přesného nesplnění jeho požadavků. poškození byli zároveň

nedobrovolnými svědky obdobného hrubého neadekvátního zacházení se svými sourozenci i s matkou, a že tomuto jeho chování se vzhledem ke svému postavení v rodině a ke svému věku nemohli nijak bránit, nemohli je pochopit a vyhodnotit je. V případě poškozených dětí bylo nutno, tak jak je správně uváděno v podaných odvoláních, dále brát v potaz, že uvedené dlouhodobé jednání obžalovaného zasáhlo děti v průběhu jejich vývoje a zrání, a může mít proto následky i pro jejich budoucí život, kupř. v podobě poruch sebehodnocení, zneužívání návykových látek, v podobě problémů v partnerských vztazích a v rodičovských rolích, To je skutečnost, která podle názoru odvolacího soudu opodstatňuje, že částky náhrady nemajetkové újmy v případě poškozených dětí jsou vyšší, než částka náhrady přiznaná poškozené družce obžalovaného. Opodstatněným shledává odvolací soud i argument, že se do současné doby poškozeným nedostalo ani morálního zadostiučinění, neboť obžalovaný i v průběhu řízení svou vinu popíral. Uvedené skutečnosti vedly odvolací soud k závěru, že částky, přiznané jednotlivým poškozeným, mohly být přibližně o 10 000 až 20 000 Kč vyšší.

79. Při tom odvolací soud zvažoval, zda by celková suma přiznaných nároků, nebyla pro obžalovaného vzhledem k jeho nemajetnosti likvidační, a ztotožnil se v tomto ohledu se závěrem soudu prvního stupně, že vzhledem k práceschopnosti a ještě stále produktivnímu věku obžalovaného, celková částka 160 000 Kč, kterou mu nalézací soud uložil uhradit poškozeným, je v možnostech obžalovaného. Stejně tak nelze podle názoru odvolacího soudu za likvidační pro obžalovaného považovat ani případně zvýšenou částku, zhruba do výše 200 000 Kč - 250 000 Kč.
80. Pokud jde o preventivně výchovnou funkci odškodnění, bral odvolací soud v úvahu, že obžalovaný až doposud neprojevil nad svým chováním skutečnou lítost, když jeho projevy zaznamenané poškozenou na mobilní telefon, nelze považovat vzhledem k jeho následnému postoji v průběhu celého trestního řízení za upřímné, čemuž nasvědčují i závěry zmíněného znaleckého posudku, že obžalovaný považuje své chování za opodstatněné, a jeho nepřijatelnost si nepřipouští. I tato skutečnost podle názoru odvolacího soudu svědčí o tom, že výše částek finančního odškodnění, přiznaná soudem v napadeném rozsudku, rozhodně není nepřiměřeně vysoká, a že by jednotlivé částky mohly být u každého z poškozených o 10 000 Kč až 20 000 Kč vyšší. Oproti situaci, v níž se nacházel nalézací soud, vzal však odvolací soud navíc v úvahu skutečnost, že považoval za nezbytné uložit obžalovanému nepodmíněný trest odnětí svobody, který bude mít podstatně represivnější účinek, a bude plnit výrazněji i svou výchovně preventivní funkci, než soudem prvního stupně uložený trest s podmíněným odkladem.
81. **S ohledem na posouzení všech uvedených skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že výše částek, kterou nalézací soud přiznal jednotlivým poškozeným jako náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěli v důsledku posuzované trestné činnosti obžalovaného, odpovídá všem podstatným zákonným skutečnostem, jak byly rozvedeny výše, včetně jejich odstupňování.** Družce obžalovaného, která jako dospělá osoba měla lepší možnost orientace v situaci a nebyl ohrožen její vývoj, byla přiznána částka 30 000 Kč, tedy částka nižší, než nezletilým dětem, které byly vystaveny agresi obžalovaného prakticky po celou dobu jejich vývoje, což může mít výrazný negativní vliv na jejich budoucnost. Částky přiznané poškozeným dětem byly odstupňovány vzhledem k rozdílnému následku v podobě posttraumatické stresové poruchy u poškozených ■■■ a ■■■, i vzhledem k rozdílně dlouhé době, po kterou byli agresivnímu chování obžalovaného vystaveni. Poškozené ■■■ byla přiznána s ohledem na nejdelší dobu působení a na nejzávažnější újmu v podobě posttraumatické stresové poruchy částka 50 000 Kč. Poškozenému ■■■, vůči kterému směřovalo agresivní chování obžalovaného po dobu cca 7

let, ale nevznikla u něj posttraumatická stresová porucha, a poškozenému ██████████, vůči kterému se choval obžalovaný hrubě cca 5-6 let, ale způsobil mu tím posttraumatickou stresovou poruchu, bylo oběma přiznáno po 40 000 Kč. **Za správný lze v souvislosti s tím považovat i výrok, jímž byli poškození se zbytky svých nároků odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.**

82. **Vzhledem k nepřijatelnosti uloženého trestu zrušil odvolací soud v napadeném rozsudku z podnětu odvolání státního zástupce pouze výrok o trestu, v návaznosti na správná skutková zjištění nalézacího soudu a na správnou právní kvalifikaci skutku, i s přihlédnutím k vlastnímu doplnění dokazování, sám posoudil relevantní skutečnosti a v rozsahu, v němž napadený rozsudek zrušil, tedy ve výroku o trestu, také sám znovu rozhodl.**
83. Při úvahách o trestu vyšel odvolací soud z toho, že obžalovaný byl důvodně uznán vinným zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, kterého se dopouštěl vůči své družce po dobu 18 let, dále zločinu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku, kterého se dopouštěl rovněž dlouhodobě ve vztahu ke svým třem nezletilým dětem, u většiny z nich nejméně od doby, kdy dosáhly školního věku, přičemž agresivní jednání nutně musely vnímat i další dvě mladší děti v rodině, a konečně přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku, dvě z dětí utrpěly v souvislosti s tímto chováním obžalovaného posttraumatickou stresovou poruchu. S uvedeným agresivním jednáním obžalovaný neustal ani přes opakované žádosti poškozené družky, přes výzvy, aby opustil společnou domácnost, ani toto neučinil, ale naopak začal v souvislosti s tím stupňovat své výhrůžky a požadavky, v souvislosti s čímž se dopustil dalšího trestného činu vydírání, a činil tak až do doby, než družka obžalovaného ze strachu z možné realizace výhrůžek podala trestní oznámení. Tyto skutečnosti vedly odvolací soud k závěru, že uložení trestu odnětí svobody na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, i přesto že obžalovanému polehčuje formální bezúhonnost, není na místě. Jestliže vzal odvolací soud v potaz rovněž závěr znaleckého posudku, že obžalovaný trpí ██████████, v jejímž důsledku se může k osobám nerespektujícím jeho vůli chovat hostilně a agresivně, i když nechce druhým ubližovat, ale považuje své případné razantní chování vzhledem k ██████████ za opodstatněné, ze kterého nalézací soud dovodil, že obžalovaný jednal ve vztahu k obžalovaným „pouze“ v úmyslu nepřímém, dospěl k závěru, že **za přiměřený lze považovat trest mírně nad zákonnou spodní hranicí, tedy trest ve výměře tří let.** Při zvažování toho, zda lze ve smyslu § 81 odst. 1 tr. zákoníku obžalovanému výkon trestu podmíněně odložit, tedy zda lze vzhledem osobě a poměrům obžalovaného mít důvodně za to, že k působení na něj není třeba výkonu trestu odnětí svobody, dospěl pak odvolací soud k závěru, že podmínky pro podmíněný odklad výkonu trestu u obžalovaného splněny nejsou. Z výše rozvedených důkazů vyplynulo, že obžalovaný nebyl schopen či ochoten dlouhodobě škodlivé chování vůči poškozeným změnit, nebyl doposud ani v rámci trestního řízení schopen získat náhled na škodlivost a následky svého chování, podpůrné psychoterapeutické programy nemá v současné situaci smyslu nařizovat, protože by nejprve obžalovaný musel sám mít motivaci a zájem o spolupráci, a že pobyt obžalovaného na svobodě lze považovat za rizikový, neboť obžalovaný se může opětovně dopouštět obdobné trestné činnosti vůči osobám, s nimiž naváže bližší vztah. **Vzhledem k uvedeným skutečnostem dospěl odvolací soud k závěru, že uložení trestu, jehož výkon by byl podmíněně odložen, by nemohlo splnit svůj účel a uložil proto obžalovanému trest odnětí svobody na tři léta, pro jehož výkon obžalovaného ve smyslu ust. § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou.**

84. Odvolání obžalovaného jako nedůvodné zamítl.
85. Stejně tak zamítl jako nedůvodná odvolání všech poškozených, neboť ačkoliv některé jejich argumenty směřující proti nedostatečnosti odůvodnění výroků o náhradě škody shledal opodstatněné, neměly vytýkané nedostatky vliv na správnost odvoláními napadených výroků o náhradě nemajetkové újmy. Nedostatky odůvodnění pak odvolací soud odstranil v rámci odůvodnění tohoto svého rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** řádný opravný prostředek přípustný, **lze** proti němu podat **dovolání**. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozsudku, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud. Nutný obsah dovolání vymezuje ust. § 265f tr. řádu.

Praha 15. červen 2023

JUDr. Lenka Konopová v.r.

předsedkyně senátu